*ולא מלאתי לי חבר • הייט דוקא בחלמידיו דתניא בכל שעה (פסחים דף נט•) עד שבאתי אצל ר"ש בן יעקב והודה לדברי לי נמי לא מלא חבר שמעתי מר"ל קאמר :

אצוותא חרוזיאתא • פירש בקונטרס סיב עבה הגדל סביב הדקל וכלכך ועולה כלולבי גפנים ואין נראה לר"י דבפ' כל שעה (פסחים דף נט.) אמרי' מה מצה מין זרעים אף מרור מין זרעים והתם אמרינן דמרחביא אצוותא דדיקלא ואפשר דהן ב' מינין ומינן נכרכין סביב הדקל* :

הדרן עלך עושין פסין

בבל מערבין • פי' בקונט' עירובי חצירות ותחומין ואין נראה דבמערובי חצירות בעינן פת לכולי עלמא בפרק הדר (נקמן דף עח:) וכל הני פירקא מוכח דאיירי בתחומין :

ולכהן בבית הפרס • ואי"ת בפסחים (דף נב:) אמר אוכן ומלוכלא ובית הפרס בעושי פסח לא העמידו דבריהם במקום כרת פירוש לא העמידו דבריהם לעמאתיהו משום דאיכא כרת אם לא יעשה פסח והכא משמע דאפי' בשביל עירוב לא העמידו דבריהם והתם נמי ע"י בדיקה דרב יהודה איירי דקאמר אבית הפרס כדתנן ושון ב"ש וב"ה שבודקין לאוכלי פסחים ואין בודקין לאוכלי תרומה וקאמר מאי בודקין א"ר יהודה אמר שמואל מנפח אדם בבית הפרס ואוכל ט ואף ע"ג דמפרש התם בפרק בתרא דאהלות (משנה ז) אהך משנה כיצד הוא בודק מביא עפר שהוא יכול להסיחו ונתן לתוך כברה שנקביה דקין ומנפה אם יש עצם כעשורה טמא ההיא בדיקה מיירי אם כבר עבר ובדיקת דרב יהודה איירי אם רוצה לעבור הכ"פ מאי בודקין אם רוצה לעבור וא"ל דהא דקאמרינן התם דלא העמידו דבריהם במקום כרת הייט משום דאיכא נמי כרת לעושי פסח בטומאה ולכך דוקא לעושי פסח לא העמידו דבריהם אע"ג דאיכא כרת כיון דאי לא עביד (ד) נמי פסח איכא כרת אכל אין בודקין לאוכלי תרומה אף על גב דאיכא כרת לאוכלי תרומה בטומאה כיון דאיכא מיתה העמידו דבריהם והכי אמרינן בחומר בקדש (תגיגה דף כה:) לעושי פסח לא העמידו דבריהם במקום כרת פי' אפי' במקום כרת לאוכלי תרומה העמידו דבריהם במקום מיתה פי' אף על גב דליכא כרת אלא מיתה כדפרישית אבל הכא דטומאת כהן ליכא כרת אלא לא העמידו דבריהם במקום מצוה דאפי' אם מערבין לדבר הרשות אורחא דמלתא הוא לערב לדבר מצוה כדאמר בפ' כילד משתתפין (נקמן דף פב:) ובמצוה רבה אפי' בלא ניפוח התירו כגון ללמוד תורה וליטול אגד ולהן ולערער עמהם כדי להגיל מידם כדאמר בחמ' ע"ג (דף יג:) ובפרק מי שהוציאוהו (נקמן דף מז:) דמלא מייתי התם הא דרב יהודה משמע דבלא ניפוח איירי ולכך נקט נמי הכך מצות ולא נקט אחריני וכן מצינו דמשום כבוד הבריות התירו לטמא בטומאה דרבנן במי שמתו (ברכות דף יט:) גבי מדלגין הייט ע"ג תרוטות:

הא ר"א **הא** רבנן כשתימצי לומר לדברי ר' אליעזר המבטל רשות חצירו, רשות ביתו ביטל *לרבנן *המבטל רשות חצירו, רשות ביתו לא ביטל, פשיטא: אמר *רחבה אנא ורב הונא בר חיננא תרגימנא לא נצרכא אלא לחמשה ששרוין בחצר אחד ושכח אחד מהן ולא עירב: לדברי ר"א כשהוא מבטל רשותו אין צריך לבטל לכל אחד וא' לרבנן * *כשהוא מבטל רשותו צריך לבטל לכל אחד ואחד *כמאן אזלא הא דתניא חמשה ששרוין בחצר אחד ושכח אחד מהן ולא עירב כשהוא מבטל רשותו אין צריך לבטל רשות לכל אחד ואחד כמאן כר"א, רב בהנא מתני הכי, רב טביומי מתני הכי כמאן אזלא הא דתניא ה' ששרוים בחצר אחד ושכח אחד מהן ולא עירב, כשהוא מבטל רשותו אינו צריך לבטל רשות לכל אחד ואחד כמאן? אמר רב הונא בר יהודה אמר רב ששת כמאן כר"א. א"ל רב פפא לאביי לר"א. א"ל אמר "לא מבטלינא ולרבנן אי אמר מבטילנא מאי טעמא דר"א משום דקסבר המבטל רשות חצירו רשות ביתו ביטל והאי אמר אנא לא מבטילנא אן דלמא טעמא דר"א משום *דבית בלא חצר לא עבידי אינשי דדיירי וכי קאמר לא מבטילנא לאו כל כמינה אע"ג דאמר דיירנא לאו כלום קאמר ולרבנן אי אמר מבטילנא מאי טעמא דרבנן משום דקסברי המבטל רשות חצירו רשות ביתו לא ביטל והאי אמר מבטילנא אן דלמא טעמא דרבנן משום דלא עביד אינש דמסלק נפשיה לגמרי מבית וחצר והוי כי אורח לגביידו והאי כי אמר מבטילנא לאו כל כמינה? (קאמר) א"ל בין לרבנן בין לר"א כיון דגלי דעתיה, גלי: וכן שמעתי ממנו שיוצאים בערקבלין בפסח: מאי ערקבלין *אמר ריש לקיש אצוותא חרוזיאתא :

הדרן עלך עושין פסין

בבל *מערבין ומשתתפין חוץ מן המים ומן המלח, והכל ניקח בכסף מעשר חוץ מן המים ומן המלח, *הנודר מן המזון מותר *(במלח ובמים). *מערבין לנזיר ביין ולישראל בתרומה סומכוס אומר בחולין, ולכהן בבית הפרס, יהודה אומר אפי' *בין הקברות מפני מזון מן המים ומן המלח • דלאו מידי דמזון הן ועעמא דעירוב משום דדעתו ודירתו במקום מזוטריו הוא וכיון שנתנו כל בני החצר כדי מזון בבית אחד נעשה כאילו סלון דרים בתוכו ונמצאו סלון רשות אחת וכו' וכן בעירובי תחומין נעשה כמי (ב) שבלבם ומשם ים לו אלפים אמה לכל רוח הלכך דבר מזון בעינן : **בכסף מעשר** • כתוב ירושלים כשהוא מוציאו [לעולם מאכלו] דכתיב (דברים יד) ונתתה הכסף בכל אשר תאוה נפשך" : **מזון מן המים ומלח** • בגמרא מפרש טעמא דלאו פרי מפרי הוא : **מערבין לנזיר** • עירובי תחומין : כיון דמזונא דמזון הוא ולא גב דלא חזי לדידיה חזי לאחריני וכיון דמזונא הוא גבי אחריני שרו לה : **ולישראל בתרומה** • דהא חזיא לכהן : **סומכוס אומר בחולין** • אבל לא בתרומה דמידי דחזי ליה בעינן ובגמרא מפרש מאי טעמא לא פליג סומכוס אין לנזיר : **ולכהן בבית הפרס** • כתמא היא ולאו סומכוס קאמר לה, מגיהין עירוב לכהן בבית הפרס אע"ג דבעינן דמי למיזל ולמיסקליה ומיכליה התם {דאי לא מצי חזיל התם היכי קני שביתה בההוא דוכתא למהוי כאילו שבת שם שם (ג) בבית הפרס} שפיר דמי דספיקא דרבנן הוא ומותר ליכנס ע"י נטה :

לתון

מפני ר"ל • כדאמר רבי אלעזר שמעתי מר"ל : **רשות כיטל** • ואע"ג דלא פרים בהדית רשות ביתו דהא ודאי מצי' בדלא פרים לא מצי למימר ר' אלעזר בקשמי לי חבר ולא מלאתי דהא כ"ע מודו דשרי : **פשיטא** • דבהכי פליגי ולמה ליה לרב ששת לומר "כשתימצי לומר" : **אמר רחבה אנא ורב פונא בר חיננא תרגימנא** • להאי כשתימצי לומר דרב ששת למאי איצטריך: **ס"ג לא נצרכא אלא לחמשה ששרוין בחצר כו'** . דלשמעינן רב ששת לשון לב להבין טעם מחלוקת ולגמוד הימנו דבר אחר אלר' אליעזר מבטל בעין יפה מבטל ולא אמרינן חצר דגלי גלי, בית דלא גלי, לא גלי, ולגלגו מצה דהיכא דבטיל לחד מיניהו בטיל לכולהו ולא אמרי' למאן דגלי גלי, למאן דלא גלי לא גלי, ולרבנן צריך לבטל לכל אחד ואחד כי היכי דלגבי בית סבירא להו דמאן דלא פרים לא בטיל הכא נמי למאן דלא פרים לא בטיל וכולן אמורין דאע"ג דהאי דבטיל ליה עירב עם חבירו, כי עירב מאתמול אדעתא דההיא חולקא לא עירב דההיא שעתא לאו דידיה הוא ולכוותיה תניא בהדר (נקמן דף עב:) אחד מן הסוכה שמת והיה לו בית בחצר והניח רשותו לאחד מבני החצר : מבעוד יום דהייט קודם שעירבו דכי עירב אדעתא דההיא חולקא נמי עירב אליט אוסר, משאחיכה הרי זה אוסר" : **רב כפנא מפני פני** • להאי "כשתימצי לומר" דרב ששת אמתגיתין, ורחבה ורב כפנא הוא דתרגמוה לאגמורינן מינה אחמשה שעירבו בחצר כו' הוא דאתא : **ורב טביומי מתני** . דרב ששת בהדית אמרה עלה: **לר' אליעזר** • דאמר מבטל בעין יפה מבטל : **לרבי אליעזר** • דאמר מסתמא ביטל רשות ביתו : **אם אמר** • בהדית לא בטילנא רשות ביתו מי הוי ביתו מותר להן או לא : **ולרבנן** • דאמרי מסתמא לא ביטל רשות ביתו אמר בהדית מבטילנא לכו אף רשות ביתו מבטיל לי לא: **ביתא בלא חצר** • כיון דאסר עצמו בחצרו שבטל לסם : **לאו כל כמינה** • דכיון דליה ליה חצר, דירה בית לא כלום היא לדידיה : **ופפי כי אמר מבטילנא** • כמלה דעתו אגל כל אדם ולא ביטל אלא חצר : **אצוותא חרוזיאתא** • סיב עבה הגדל סביב הדקל וכלכך ושולה בו כלולבי גפנים. חרזיאתא אסופת הרבה יחד ממחרוזות ועשה מרוב בו :

הדרן עלך עושין פסין

בבל מערבין • עירובי חצירות (ה) ותחומין: **ומשתתפין** • במבוי:

נקמן ספ: ס"ל רבא

נקמן ב.

כל זה עד כמאן כר"א כב"ל ליט רש"ל

[נקמן סח:]

[נקמן פא. קידושין לד.]

[ברכות לה:]

[פסחים כב. נקמן כח.]

ס"ל בבית

מסורת השרים

מבנף ר"ל/ רבנן

תת נוסח טכת אי ולא אירב באמת בגרע בגלל לכל אי ואי

תת נוסח טאלה לרבא - אומר לא מבטלנא בית לרבנן - אומר מבטלנא גם בית

מבנף ◊ טאנא ר"ל/ דרבנן

הגהות הב"ח

(ה) רש"י ד"ה בכל מערבין עירובי חצרות . ר"כ ק פוקי לה בדף ס"ל ע"ב: (ג) ד"ה מזון וכו' רשות אחת וקנעירובי תחומין מעשה כמי ששבת שם ומשם : (ג) ד"ה כאלו שבת שם דכל אלו ביתו הוא ולא מצי למיהל שם בנית ספרם שפיר דמי : (ד) תוס' ד"ה ולכהן וכו' אע"ג דאיכא כרת כיון דאי לא עביד פסח נמי איכא כרת :

[ע"ל במים ובמלח וכ"ל בברכות לה:]

מבנף ◊ ל' הלכות הקטורות נאמ ואלה מעבר... ערית עירוב אר"פ ט"ט 33 אוסור

גליון השרים

גמ' כשהוא מבטל רשות צריך לבטל לכל אחד ואחד . עיין לקמן דף סב ע"ב תוס' ד"ה בנעלו רשותיכו :